

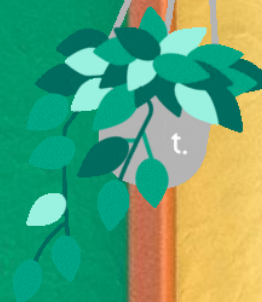
ห้องเรียนวิชา ภาษาไทย

คุณครูปุ๋ย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คุณครูภรณ์ทิพย์ แต่งทอง
โรงเรียนบ้านสันกำแพง สพป.เชียงใหม่เขต 1

เครื่องหมาย

วรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอน

เป็นเครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับตัวอักษร
ตัวเลข คำ วลี ประโยค หรือข้อความ เพื่อ
สื่อความหมายกับผู้อ่านว่าผู้เขียนต้องการ
ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความนั้นอย่างไร

มหัศจรรย์

(จุด)

ใช้เขียนหลังอักษรย่อ หรือคำย่อ เขียนไว้หลังบทประพันธ์
และเขียนไว้หลังตัวเลขหรือตัวอักษรกำกับข้อย่อย

หลักการใช้เครื่องหมายมหัพภาค

๑. ใช้เขียนกำกับหัวข้อที่เป็นตัวหนังสือหรือตัวเลข

ก. ข. ค.

๑. ๒. ๓.

1. 2. 3.

๒. ใช้เขียนกำกับอักษรย่อ

อบต. อ่านว่า องค์การบริหารส่วนตำบล

สธ. อ่านว่า กระทรวงศึกษาธิการ

๓. ใช้เขียนแสดงจำนวนเงิน

๑๕.๕๐ อ่านว่า สิบห้าบาทห้าสิบบาทต่างค์

๖๗.๗๕ อ่านว่า หกสิบบเจ็ดบาทเจ็ดสิบบห้าต่างค์

๔. ใช้เขียนบอกเวลา

๑๖.๔๕ อ่านว่า สิบหกนาฬิกาสี่สิบบห้านาที

๒๓.๕๐ อ่านว่า ยี่สิบบสามนาฬิกาห้าสิบบนาที

,

จุฬาราชมนตรี

ใช้คั่นข้อความที่ไม่ยาวนัก อาจเป็นคำเพียงคำเดียว
กลุ่มคำ รวมทั้งคนตัวเลขนับจากหลักหน่วยไปที่ละ ๓ หลัก
หลักการใช้เครื่องหมายจุลภาค

๑. ใช้เขียนกำกับหัวข้อที่เป็นตัวหนังสือหรือตัวเลข

๖,๐๐๐ อ่านว่า หกพัน

๙๔๓,๕๐๐ อ่านว่า เก้าแสนสี่หมื่นสามพันห้าร้อย

๒. ใช้ในการเขียนบรรณานุกรม

ญาณสังวร , สมเด็จพระ อнуমানราชธน , พระยา

๓. ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อค้น
ความหมายหรือบทนิยาม ของคำที่มีความหมายหลาย
อย่างแต่มีความหมายคล้าย ๆ กัน

กล่น ก. เกลื่อนกลาด , ตื่นดาษ , เรียราคออยู่

จันโจษ ก. โจษจัน , พุดถึง , พุดกันเซ็งแซ่ , เล่า
ลือกันอ้ออึง , ในบทกลอนใช้คำว่า จรรโจษ ก็มี

ขั้ติภำงค้

ใช้เขียนไว้ระหว่างคำที่เขียนแยกพยางค์กัน หรือเขียนไว้
เพื่อใช้แยกการบอกเสียงอ่านของคำหนึ่ง

หลักการใช้เครื่องหมายยัติภังค์

๑. ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน

บรรพบุรุษ อ่านว่า บั๊น - พะ - บุ - หรุ๊ด

กรุงศรีอยุธยา อ่านว่า กรุง - สี - อะ - ยุ๊ด - ทะ - ยา

๒. ใช้เมื่อไม่สามารถเขียนข้อความจบลงในบรรทัดเดียวกัน

มหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศไทย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. เมื่อใช้กับตัวเลขจะแทนคำว่า ถึง

โรงเรียนเลื่อนกำหนดการมอบตัวนักเรียน ชั้นอนุบาล ๒
จากเดิมวันอาทิตย์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๔ ไปเป็นวันอังคารที่
๖ เมษายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.

บริษัท รวมดารา จำกัด ประกาศหยุดเนื่องในวันขึ้นปีใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ - ๒ มกราคม ๒๕๖๔

( )

นขลิขิต

ใช้เขียนคร่อมข้อความเพื่ออธิบายขยายความ
เพิ่มเติมคำหรือข้อความที่อยู่ข้างหน้า

หลักการใช้เครื่องหมายนขลิขิต

ใช้กำกับข้อความที่อธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- ในการสื่อความหมาย (สื่อสาร) ระหว่างบุคคล เราจะมีผู้พูด (หรือผู้เขียน) ผู้ฟัง (หรือผู้อ่าน) และบุคคลที่ถูกรับถึง

- พระอภัยมณี แต่งโดย พระศรีสุนทรโวหาร (สุนทรภู่)

- กรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. ๒๓๒๕ - ปัจจุบัน)

?

ปรัศนี

(ตกใจ)

เขียนไว้หลังคำหรือข้อความที่เป็นประโยคคำถาม
หลักการใช้เครื่องหมายปรัศนี

ใช้เขียนไว้หลังคำหรือข้อความที่เป็นประโยคคำถาม

- คุณครูจะพาพวกเราไปทัศนศึกษาที่ไหน ?
- แม่ของเธอมีลูกสาวที่คน ?
- ละครเรื่องนี้สนุกไหม ?

ปัจจุบันไม่นิยมใช้ในภาษาไทย แต่ยังมีใช้ในวิชาคณิตศาสตร์

อ่าน

อัญมณีประภาศ

ใช้แสดงว่าเป็นคำพูดหรือข้อความที่คัดมาหรือความนึกคิด
หลักการใช้เครื่องหมายอัญประกาศ

๑. เพื่อใช้แสดงว่าคำหรือข้อความนั้นเป็นคำพูดหรือความนึกคิด

ครูพูดกับนักเรียนว่า “คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตคือคนที่มี
ความขยันหมั่นเพียรและมีความมุ่งมั่นตั้งใจ”

๒. ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้นคัดมาจากที่อื่น

สุนทรภู่เขียนเตือนใจเรื่องความมีไมตรีต่อกันไว้ในเรื่องพระ
อภัยมณี ตอนหนึ่งว่า “ปรารภนาสารพัดในปัดพิ เอาไมตรี
แลกได้ตั้งใจจง”

๓. เพื่อใช้เน้นคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น

คำว่า “ทองหยอด” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ชื่อขนมหวาน ทำด้วยไข่แดงตีฟู ประสมแป้งข้าวเจ้า หยอด เป็นรูปหยดน้ำลงในน้ำเชื่อมเดือด ๆ”

อัศจรรย์

ใช้แสดงว่าเป็นคำอุทานหรือคำเลียนเสียงธรรมชาติ
หลักการใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์

๑. ใช้เขียนหลังคำอุทานบอกอาการ

คุณพระ !

โธ่แม่จ๋า !

โธ่ !

โถ่ !

ตายแล้ว !

๒. ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ

ปัง !

โครม !

เปรี๊ยะ !

ครึน ครึน !

๑

ไปขาน้อย

หลักการใช้เครื่องหมายไปยาลน้อย

๑. ใช้ละคำที่รู้จักกันดีแล้ว โดยละส่วนท้ายไว้ เหลือแต่
ส่วนหน้าของคำ สอเข้าใจ

กรุงเทพ ฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

โปรดเกล้า ฯ คำเต็มคือ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

๒. คำว่า ฯพณฯ อ่านว่า พะ-นะ-ท่าน ใช้เป็นคำหน้า
ชื่อหรือตำแหน่ง ข้าราชการผู้ใหญ่ ตั้งแต่ระดับรัฐมนตรีขึ้นไป
และเอกอัครราชทูต

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ฯพณฯ เอกอัครราชทูตเกาหลี ประจำ
ประเทศไทย

ขลุ่ย
ไปขยาลใหญ่

ใช้ละข้อความแสดงว่ามีอีกมาย

หลักการใช้เครื่องหมายไปยาลใหญ่

ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกัน
ซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้

- ผลไม้ในตลาดไทยมี กุ้ง หอย ปู กล้วย ทุเรียน มะละกอ ฝรั่ง องุ่น ส้ม พุทรา ฯฯ

- ชนิดของผ้ามี ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าลินิน ผ้าฝ้าย ผ้าใยสังเคราะห์ ฯฯ

การอ่านเครื่องหมายไปยาลใหญ่ที่อยู่ข้างท้ายข้อความ
ให้อ่านว่า “ละ” หรือ “และอื่น ๆ”

จุดไข่ปลา

ใช้ละข้อความแสดงว่าตัดตอนมาหรือไม่ต้องการให้อ่าน หลักการใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลา

๑. ใช้เขียนไว้เป็นช่องว่างสำหรับเติมคำ

อุปสรรค หมายถึง .....

อนุสาวรีย์ หมายถึง .....

ข้าวยาก	.....แพง	อดอยาก	.....แห้ง
.....ไป	โก๋มา	ขึ้นหมู	.....แมว

๒. ใช้เขียนไว้เพื่อแสดงให้เห็นว่า ข้อความที่ยกมานั้นตัดตอนบางส่วน มาจากข้อความอื่น

“...ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ
จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ...”

๓. ใช้เขียนละเอียดความในบทประพันธ์ที่เขียนไม่
ครบทั้งบท

รวีวรรณแจ่มจ้า

อำไพ

ราษฎร์ร่วมรวมอวยชัย

ผ่านฟ้า

.....

.....

.....

.....

๓

เสริมสุขภาพ

ใช้แสดงว่าค่าหรือทั้งสองข้างนั้นเสมอกัน
หลักการใช้เครื่องหมายเสมอภาค

๑. ใช้วางไว้ระหว่างค่าหรือข้อความเพื่อแสดงว่าค่าหรือ
ข้อความทั้ง ๒ ข้างนั้นเสมอกัน

พ.ร.บ. = พระราชบัญญัติ

กม. = กิโลเมตร

๒. ใช้ในวิชาคณิตศาสตร์เพื่อแสดงว่าพจน์ ๒ ข้างของ
เครื่องหมายนี้มีค่าเท่ากัน

$๑๕ - ๑๐ = ๕$

$๑๐๐ - ๕๖ = ๔๔$

สัณฺษุปรระกาค
(ขีตเสัันไต้)

หลักการใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ประกาศ

๑. ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่าน
สังเกตเป็นพิเศษ

ตัวนรับบริจาคเลือดเป็นจำนวนมาก

ชีวิตนี้ฉันไม่ต้องการอะไรไปมากกว่าความสุข

ข้อใดต่อไปนี่ไม่ใช่การสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศ

๓ ไม้ขมก

ใช้เขียนไว้หลังคำหรือข้อความ หรือประโยคเพื่อให้อ่าน
ซ้ำกันสองครั้ง และต้องเป็นคำหรือข้อความชนิดเดียวกัน

หลักการใช้เครื่องหมายไม่ยวมก

๑. ใช้ซ้ำคำ

เมื่อเด็ก ๆ ฉันทชอบไปโรงเรียนมาก

ใคร ๆ ต่างก็บอกว่าฉันทเหมือนแม่

๒. ใช้ข่าวดี

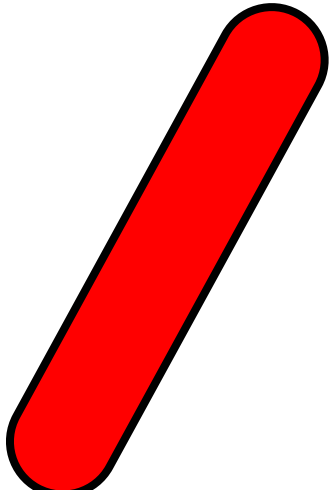
เขาตะโกนขึ้นว่าช่วยด้วย ๆ มีลูกสุนัขตกคลอง

ปีหนึ่ง ๆ ฉันต้องเสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่องบ่อยครั้ง

๓. ใช้ข่าวประโยค

แต่ละวัน ๆ

ฉันเล่นเกมชนะแล้ว ๆ

ทับ

อ่าน หับ เวลาเขียนไม่ต้องเว้นวรรคหน้าและหลังเครื่องหมาย
หลักการใช้เครื่องหมายหับ

๑. ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจาก
จำนวนใหม่ ส่วนมากเป็นบ้านเลขที่และหนังสือราชการ

บ้านเลขที่ ๔๖/๒ อ่านว่า บ้าน-เลข-ที่-สี่-สิบ-หก-หับ-สอง

ที่ ศธ ๐๓/๓๐๑ อ่านว่า ที่-สอ-ทอ-สุน-สอง-หับ-สาม-สุน-หนึ่ง

๒. ใช้ขีดคั่นระหว่างเลขบอกลำดับศักราช

คำสั่งโรงเรียนอนุบาลแก่งกล้า ที่ ๑/๒๕๖๔

๓. ใช้ขีดคั่นระหว่างตัวเลขแสดงวัน เดือน ปี

๒๐/๑๑/๒๕๖๔ หมายถึง วันที่ ๒๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. ใช้ขีดคั่นระหว่างคำ “และ” กับ “หรือ” “และ/หรือ” หมายถึง ใดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็ได้

“... ใช้ผสมและ/หรือรอยผิวหน้าวัสดุที่ทำเครื่องหมายบนผิว
ทาง...”

๕. ใช้ขีดคั่นระหว่างคำ แทนคำว่า “หรือ”

“หรือ” หมายถึง อย่างใดอย่างหนึ่ง

ตรอก/ซอย

อำเภอ/เขต

๖. ใช้ขีดคั่นระหว่างคำ มีความหมายว่า “ต่อ”

กิโลเมตร/ชั่วโมง

๒ ครั้ง/วัน

ฉบับทเรียน

ส์วัตดี

